

ՍՈՒՐԲ ԱԹՈՌՈՅՍ

ԿԻՒԼՊԵՆԿԵԱՆ ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆԸ

1948ի Հրէական եւ Արաբական կռիւներու ատեն, Երուսաղէմի Հին Քաղաքը եւ թարկուեցաւ ծանր ուժակոծութեան, եւ եղաւ Ս. Երկրի ամենէն աւելի վնասուող քաղաքներէն մին: Ս. Յակոբեանց Մայրավանքը որ աշխարհագրական դիրքով կը գտնուի Հրէական թաղին կից, ունեցաւ թէ մարդկային եւ թէ նիւթական մեծ վնասներ: Խոշոր ոււմբէ մը կիսովին վնասուեցաւ Ս. Էջմիածնի տանիքը, Պատրիարքարանի եւ Ս. Թարգմանչաց Վարժարանի տանիքները, ինչպէս նաեւ Կիւլպէնկեան Մատենադարանը:

Սուրբ Աթոռոյս Կիւլպէնկեան Մատենադարանը՝ նորոգութեան առաջ:

Մատենադարանին առջևի բակին մէջ երեք մեծկակ ոււմբեր ինկած ըլլալով եւ չորրորդ մըն ալ պատին հանդիպած ըլլալով, երկաթեայ մուտքի դուռը ծակծկուած էր ամբողջովին. արեւելեան կողմի դրան աջ կողմի երկու պատուհանները խորտակուած՝ ու քարաշէն ամուր պատը քանդուած էր. իսկ ֆօնիւնները կոտորտուած, փեղկերը խախտած ու շէնքին բոլոր ապակիները կոտորած էին: Ուրիշ ոււմբ մըն ալ արեւմտեան կող-

մէն ուղղակի պատուհանի երկաթեայ վանդակը խորտակելով՝ ներս մտած ու ջախջախած էր հոն գտնուող բոլոր ապակեայ դարակները եւ ցուցափեղկերը վնասելով անոնց մէջ գտնուող թանկագին առարկաները:

1948 Հոկտ.ի 23ին, տեղեկագրով մը, երջանկայիշատակ Տ. Կիրեղ Ս. Պատրիարք դիմած էր Ս. Աթոռոյս մեծ բարերար Վսեմ. Տիար Գալուստ Կիւլպէնկեանին, տեղեկացնելով ընդհանրապէս Ս. Աթոռին նիւթական վնասները եւ մասնաւորաբար Կիւլպէնկեան Մատենադարանի գեղեցիկ շէնքին վնասները, կցելով քանդուած մասերուն լուսանկարները: 1948էն ի վեր թէեւ մասնակի նորոգութիւններ եղան, այսուհանդերձ հիմնական նորոգութիւն մը չէր եղած, մեր տնտեսական նեղ կացութեան բերումով:

Սուրբ Արտուրս Կիւլպէնկեան Մատենադարանը՝ նորոգութենէն վերջ:

1952ին, Վսեմ. Տիար Գալուստ Կիւլպէնկեանի ներկայացուցիչ Մեծայարգ Տիար Նուպար Էքսէրճեան իր տիկնոջ հետ Քիրքուր եկած էր, քարիւղի բացման արարողութեան մը ներկայացնելու համար Վսեմ. Տիար Գ. Կիւլպէնկեանը, այդ առիթով Նոյեմբեր 21ին այցելեց նաեւ Ս. Աթոռ, յանձնարարութեամբ Վսեմ. Բարերարին մօտէն տեղեկանալու համար մեր վիճակին որուն բարելաւումը տեւական մտահոգութիւններէն մին եղած է Ազգին այս մեծ զաւկին: Արդարեւ Ս. Յակոբեանց Վանքը յընդհանուրն միշտ ալ մեր Բարերարին գուրգուրանքին առարկան եղած է:

Պրն. Էքսէրճեան այցելելով Մատենադարան, վերահասու եղաւ վնասներուն եւ խոստացաւ տեղեկացնել սոյն ցաւառիթ պարագան մեր Բարերարին: Ան 1953 Ապրիլ 20ի իր մէկ նամակով կը տեղեկացնէր թէ Վսեմ. Տիար Գալուստ Կիւլպէնկեան սկզբուն-

քով համաձայն է նորոգութիւններու : Շինութեանց երկու յանձնակատարներու գնահատումով ծախուց ընդհանուր հաշիւը կ'ըլլար Տինար Յորդանանեան 1.550: Պրն. Էքսէրճեան 7 Յունուարի նամակով սոյն գումարին մեր տրամադրութեան տակ զրուիլը կը հաղորդէր: Անմիջապէս ձեռնարկուեցաւ տանիքի շինութեան, ապա պատերու եւ փեղկերու նորոգութեանց: Անցեալ տարուայ Մայիսին Կիւլպէնկեան Մատենադարանի շէնքը թէ արտաքնապէս եւ թէ ներքնապէս բոլորովին նոր շէնքի մը կերպարանքը առաւ:

Այս բարեբաւտիկ առիթով, մեր մեծ Բարերարին ուղղուած մեր շնորհակալական եւ երախտագիտական զգացումներուն կը միացնենք նաեւ բոլոր այն երիտասարդ սերունդներուն զգացումները որոնք այս ազգապարծան եւ լոյսի տունէն ներս կը մտնեն հոնկէ առնելու իրենց մտքին հիւթը, շինելու համար իրենց մեղրը, աւելցնելով բան մը ազգային մշակոյթին վրայ:

Այս տարի Վսեմ. Բարերարէն, Կիւլպէնկեան Մատենադարանի Տեսչութիւնը ստացած է նաեւ 16 հատոր համայնագիտարանի նոր շարք մը, ինչպէս նաեւ զօրձնական գիտելիքներու 6 հատոր նոր շարք մը:

Վանքին ուրիշ վնասներուն համար մեր մեծ Բարերարը ղրկած էր 700 ոսկիի ուրիշ օժանդակութիւն մը, որով կարելի եղաւ նորոգել ժառանգաւորաց Վարժարանի վնասուած մասերը, ձեմարանի պատուհաններն ու ապակիները, Էջմիածնայ Եկեղեցիին տանիքն ու պատուհանները եւ Պատրիարքարանի մուտքի սրահին տանիքը:

Այս բոլորին համար անգամ մը եւս մեր խորունկ շնորհակալութիւնները Վսեմ. Բարերարին որուն արեւշատութեան համար կ'աղօթենք ու կը կրկնենք «Երանի որ ունիցի յիշատակ ի Սիոն»:

Տեսուչ Ս. Աթոռոյ Կիւլպէնկեան Մատենադարանին

ՀԱՅԿԱԶՈՒՆ ՎՐԴ. ԱՐՐԱՀԱՄԵԱՆ,

